

Glossa de Víctor Feliu i Ferrer, llegida durant la inauguració de l'escultura dedicada a Josep Vila Closes (25/4/2015)

Bon dia a tothom. Veïns i Veïnes. Ciutadans i ciutadanes. Alcalde de Manresa. Familiars d'en Josep Vila Closes.

En primer lloc agrair a la família la invitació per intervenir en aquest entranyable acte i també agrair a l'Associació de Veïns i Veïnes per delegar-me la seva representació.

Felicitar a l'escultor Ramon Oms per aquesta meravellosa escultura. Per aquest excel·lent treball, com tots els que fa. També felicitar als autors del llibre "Vila Closes. Un home i un artista lliure", en Francesc Comas i Pere Sobrerroca, que també han realitzat una excel·lent feina.

Per als qui encara no tinguin el llibre els recomano que el comprin perquè, a més d'admirar la seva part artística, també podran conèixer importants aspectes desconeguts de la seva vessant humana, alhora que també coneixeran tota la "moguda" no només artística, sinó també cultural, que en aquells difícils anys van protagonitzar tota una colla d'importants i interessants ciutadans.

Aprofitant la presència de polítics que es presenten a les eleccions municipals que tindran lloc d'aquí unes setmanes, demanar-los que l'equip de govern que sorgeixi de les urnes procedeixi a restaurar les pintures d'en Vila Closes que decoren el muret de la plaça de Catalunya. El seu cost econòmic és mínim i no desequilibrarà pas les finances municipals. El veïnat ho agrairà pel que sentimentalment signifiquen per al barri. Dins els actes previstos en aquest any, a la seva memòria, és una bona oportunitat per efectuar-ho.

Parlar breument, o de forma sintetitzada, d'en Josep Vila Closes, no tan sols resulta difícil, sinó que es una tasca totalment impossible per la seva prolífica i intensa vida. Tant artística com humana. Com en Josep M. Massegú ja parlarà de la vessant artística, jo em limitaré a unes breus pinzellades pel que respecta a la seva part humana. Em cenyiré, doncs, a descriure unes petites anècdotes, peripècies, que defineixen una mica el seu tarannà.

* Ens situem a l'any 1976, fa 39 anys. Amb motiu de la diada de Sant Jordi des de l'A.VV. havíem organitzat diverses activitats festives i reivindicatives. Una d'elles consistia en denunciar gràficament la situació en que es trobava el barri a les parets del vell "casalot" que hi havia a la plaça de Catalunya: manca d'equipaments, manca de zones verdes, etc. La setmana abans havia estat Setmana Santa i vàrem aprofitar aquells dies festius per emblanquinar les parets del "casalot" per posteriorment poder pintar-hi a sobre. A l'hora de sol·licitar el llavors obligat permís per a l'activitat reivindicativa se'ns va denegar. Cal recordar que aquells anys eren els anomenats de transició democràtica i encara hi havien molts vestigis dictatorials. Si encara avui en queden de "tics" dictatorials, doncs imagineu-vos llavors. Com que se'ns va denegar el permís per pintar directament

sobre les parets vàrem decidir fer-ho sobre llençols blancs que vàrem clavar sobre les parets. Eren temps que s'havia de recórrer molt a l'enginy per tal de burlar a l'autoritat. Durant el dissabte 24 l'amic Vila Closes va iniciar la seva intervenció artística. En un llençol s'hi veia Sant Jordi sobre el cavall i amb una llança enderrocava les parets del "casalot"; en un altre s'hi reivindicava la urbanització de la plaça de Catalunya i zones verdes per al barri; en un altre hi va pintar unes rates demanant la seva extinció.... i ja no en va poder pintar més perquè al capvespre van fer acte de presència membres de la Brigada Político-social de la policia. I no tan sols van aturar la pintada sinó que van despenjar les pancartes i se les van emportar cap a Comissaria. Assenyalar que era un dia ventós i al despenjar les pancartes més d'un membre policial va quedar amb el vestit empastifat per la pintura que encara estava fresca.

Bé, com que aquesta situació ens van agafar d'imprevist i vàrem considerar la seva conducta d'impertinent, vàrem acordar d'anar a Comissaria a reclamar-les. L'endemà era diumenge i la Comissaria estava tancada, per tant el dilluns uns quants membres de la junta ens hi vàrem personar per tal que ens les tornessin. Evidentment, en Vila Closes també ens hi va acompanyar. La salutació textual amb què ens va rebre el famós comissari Anselmo, va consistir en esbrincar-nos amb un "*Com teniu collons per presentar-vos aquí a Comissaria per reclamar els llençols?*". Bé, després de dir-nos mútuament algunes cosetes i d'intercanviar-nos algunes jaculatòries, finalment vàrem aconseguir sortir de Comissaria amb els llençols sota els braços. Unes setmanes més tard, amb motiu de la celebració de l'assemblea anual de l'Associació (en aquells temps en el menjador del Col·legi Sant Ignasi), vàrem enganxar els llençols a les parets del local amb doble intencionalitat: una, deixar constància de l'acció reivindicativa i, l'altra, donar la benvinguda al policia de paísà o el delegat del govern com l'anomenaven. Dels llençols d'en Vila Closes presidint l'Assemblea veïnal n'hi ha constància gràfica tal com va publicar-se el 29 de maig a les pàgines del diari "Gazeta de Manresa" a la secció "Los barrios son noticia".

*Dels textos dels llençols n'hi havia un que va cridar-me especialment l'atenció. A l'acció reivindicativa urbanística hi va afegir unes paraules d'uns versos d'en Salvador Espriu. Deien "*ens mantindrem fidels per sempre més al servei d'aquest poble*". Hi acompanyava les paraules amb les "quatre barres". La foto que recull aquella pintada la vàrem reproduir a la portada i a l'interior del llibre "Història de les AA.VV. de Manresa" que des de la Federació d'AA.VV. de Manresa va editar-se ara fa 11 anys.

Aquest amor per la cultura i la llengua catalana ho va fer palès al llarg de la seva vida. Recordo que un dia en Vila Closes m'explicava amb sornegueria i amb aquella cara de murri que hi posava un fet que pot semblar insignificant però que tanmateix és força il·lustratiu. Als inicis del polígon industrial de Bufalvent, quan encara no hi havia gairebé cap de les actuals naus industrials, s'utilitzaven els seus carrers per organitzar proves ciclistes i de motos. En una d'aquestes proves hi participava el seu fill, en Pep, i en Vila Closes hi era present com a espectador. Llavors en Pep era un gran especialista d'enduro -ara ho és de camions-. En un moment determinat, cansat, i ell em deia emprenyat, d'escoltar al "speaker" fer la seva transmissió en llengua castellana, va adreçar-se cap al servei de megafonia a

la recerca del locutor per recriminar-li que no fes la seva locució en llengua catalana.

*En Josep Vila Closes era tossut, reivindicatiu, i li agradava polemitzar (en el bon sentit de la paraula). Li agradava assistir a les xerrades, a les conferències de temàtica ben diversa. I com no podia ser d'una altra manera, li agradava preguntar i també intervenir. Quan en alguna ocasió no hi podia assistir, sincerament, se'l trobava a faltar. Fa uns quants anys, des de la Federació d'AA.VV. de la comarca del Bages organitzàvem anualment unes jornades de participació ciutadana consistent en exposicions, debats, etc. L'any 1999, ara fa 16 anys, en un dels debats hi vàrem convidar a Jordi Solé Tura, que havia estat ministre de Cultura del govern socialista espanyol. Quan va venir a les "jornades", a més de Diputat al Congrés, era també membre de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa. En Solé Tura durant la seva intervenció va fer una defensa de l'ajuda americana que rebia Europa. Aquest fet va donar peu perquè en Vila Closes intervingués per dir-li que si els americans ens ajudaven tant devia ser perquè no hi perdien res i perquè sempre hi acabaven guanyant quelcom i va acabar de afegir-hi cullerada sobre les interessades intervencions militars americanes fora del seu país. Evidentment, en Solé Tura li va acabar donant la raó. D'una part d'aquesta intervenció n'hi ha constància escrita ja que posteriorment a les jornades participatives des de la Federació n' editàvem un llibre.

* D'anècdotes i vivències d'en Vila Closes n'hi ha moltes on hi queden reflectides les seves inquietuds per tot el que succeïa en el seu voltant. Sempre estava disposat a col·laborar, tant en l'àmbit del barri, com també de la ciutat, i del país. Amb l'A.VV. va col·laborar-hi des de els seus inicis, ara ja fa 40 anys (com passa el temps!). Amb il·lustracions al butlletí; amb la pintada de pancartes; amb la donació de pintures per rifar-les i aconseguir alguns diners per a l'entitat; acompanyant-nos quan feia falta a l'Ajuntament, etc.... sempre a disposició de l'Associació i al servei del barri.

Precisament per Sant Jordi de l'any 2002 -fa 13 anys- va participar en la seva darrera acció reivindicativa en el solar avui convertit en parc. Vàrem plantar, amb nens i nenes, pares i mares, del barri, uns petits arbres. Era una petita illa verda envoltada d'unes cordes clavades a unes estagues i amb uns rètols on s'hi reivindicava el "pulmó verd". Rètols pintats, evidentment, per ell. I arbres que sovint es cuidava de regar. I des de la finestra privilegiada de casa seva sobre el solar, quan veia que un cotxe tombava alguna de les estagues baixava per redreçar-la. Qui l'hi havia de dir que aquell parc que reivindicava acabaria portant el seu nom i que, a més a més, l'acabaria presidint aquesta meravellosa escultura....!

A més de ser una persona bona i generosa, també era una persona senzilla i humil. De ben segur que si observa totes aquestes "mogudes" organitzades a la seva memòria no dubteu que deu rondinar exclamant que tots plegats estem ben "zumbats". Però tot això s'ho mereix. I tant que sí!!

Vull recordar l'entrevista a la revista de l'A.VV. "l'Esquellot" feta l'any 1981 -fa 34 anys-. Llavors ell tenia 60 anys. Una entrevista on traspuen els seus sentiments i la seva modèstia. En Josep confessava que tota la seva vida era un continu

aprenentatge. Textualment deia que es considerava "*aprenent en els seus diversos oficis on havia treballat; aprenent d'espòs; aprenent de pare; un tros d'aprenent de tot; i creia que no podria passar mai a operari*". Una descripció que pot ajudar-nos a entendre el seu tarannà. Vuit anys més tard, en una altra interessant entrevista més extensa a la revista "El Pou de la Gallina" -que us recomano recuperar i llegir- es tornava a reafirmar "*com un aprenent de tot sense arribar mai a ser operari de res*".

Bé, la realitat ha demostrat que en aquest sentit estava ben equivocat. El sumari del que ha estat la seva vida contradiu la seva opinió, ja que la trajectòria d'en Josep Vila Closes evidencia que ha estat un bon operari... Tot un gran operari en les diverses facetes de la seva intensa vida.

En el llibre acabat de publicar, sobre la seva vida, he llegit que tota aquella gernació d'artistes manresans tan valuosos i interessants havien fet de tot: quadres, murals, decorats teatrals, ninots per a les falles manresanes, auques...i també rodolins.

Així, doncs, en record seu vull acabar aquesta intervenció amb la lectura d'uns rodolins. Uns rodolins fets, però, per un aprenent. En el meu cas sí que és veritat. Un aprenent, aprenent. Per tant, us demano que al escoltar-los sigueu benèvolos i indulgents. És una síntesi de la seva vida.

A JOSEP VILA CLOSES : un home i un artista lliure
"rodolins" adreçats a ell personalment.

Ja fa deu anys que el teu cos està absent,
però el teu record continua ben present.
Dónes nom a aquest parc tan reivindicat,
i ara aquesta escultura t'ha immortalitzat.

Som molts els qui encara et recordem,
i és pel que vas semblar que hi pensem.
Perquè per arreu on tu vas passar,
una petjada bonhomiosa hi vas deixar.

Manresà de naixement, ceballut escodinaire,
fins que amb el casament vas canviar d'aires.
De les Escodines a la Pujada Roja vas voleiar,
i anys més tard en aquest barri vas aterrar .

La vida diversos oficis et va fer provar,
fins que el món de l'art et va captivar.
Amb molt sacrifici, esforç, i passió,
vas acabar dedicant-hi amb devoció.

Deixeble de mestres de l'escola manresana,
Corrons, Boix, Figueras, Vilanova i Basiana.
Entusiasta per l'amistat ben conreada,
amb en Selga, Vilajosana, Salisi i Estrada.

Artista inquiet, creatiu, i singular,
sempre et va agradar investigar.
El carbó, l'oli, l'aquarel·la, les ceres,

a tothora envoltat de colors i teles.

Les teves pintures s'han admirat
a Catalunya i altres llocs de l'Estat.
A Menorca, a la Rioja, a la Manxa,
i fins i tot a la llunyana Havana.

Molts premis per a la teva obra pictòrica,
i reconeixements a la prolífica trajectòria.
Trofeus i medalles a l'admirable creativitat,
i altres guardons a l'altruista generositat.

Amb molts reptes t'has atrevit,
i amb tots ells te'n has ben sortit.
Murals, decorats, nadales, quadres,
il·lustracions, ninots per a les falles.

Persona ferma, compromès amb la Ciutat,
sempre disposat al servei de la comunitat.
Soci i col·laborador de moltes entitats locals,
artístiques, cíviques, solidàries, culturals.....

Gremi de Sant Lluç, Cercle Artístic, el Gimnàstic,
Lingua Club, Creu Roja, Amics de l'Art Romànic,
"Òmnium Cultural", Amics de la Seu, els Armats,
òndia! n'hi ha tantes que ja m'he descomptat.

Persona franca, amb esperit universalista,
de seny i rauxa, republicà, i catalanista.
Tossut, lluitador, a les verdes i madures,
sempre fent costat a les causes perdudes.

Implicat socialment en tot tipus d'activitats,
la Marxa del Llobregat, la Marxa per la Llibertat.
L'Onze de Setembre, el Congrés de Cultura Catalana,
sempre present en qualsevol patriòtica "*tangana*".

Fidel col·laborador de l'Associació de Veïns,
vas propagar l'estima al barri per molts camins.
Vas il·lustrar el butlletí, reclamar espais verds,
i amb els teus pinzells vas embellir murs i parets.

Addicte assistent a conferències i debats,
sempre vas mostrar interès i curiositat.
Mai podies marxar sense preguntar,
i quan no hi eres se't trobava a faltar.

La teva esposa Teresa i els teus fills,
Roser, Isabel, Pep, Margot i Cesc,
tots al teu costat, amb el néts petits,
t'han donat suport i t'han fet molt feliç.

Estiguis on estiguis continua pintant,
i deixa bocabadats als del teu voltant.
Pinta amb aquells profunds i vius colors,

un barri, una ciutat, un país molt millor.

Gràcies per tot el llegat que has deixat,
les pintures, la bondat, i l'amistat.
Amb tot el respecte , simpatia, i estima,
et recordarem com un gran artista humanista.